

บันทึก

เรื่อง ทหหรือปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วน
ราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๕
(ปัญหาการออกประกาศกำหนดเขตอำนาจการรับผิดชอบ
และเขตพื้นที่การปกครองของกองกำกับการตำรวจ
ภูธรจังหวัดมุกดาหารจังหวัดยโสธรและจังหวัดพะเยา)

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท.๐๒๐๔/๑๗๔๘๔ ลงวันที่ ๙
ธันวาคม ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องจากได้จัดตั้งจังหวัด
มุกดาหารตามพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดมุกดาหาร พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมตำรวจจึงเสนอร่างประกาศ
กระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน เขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครอง
ของหน่วยราชการในกรมตำรวจ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อกำหนดเขตอำนาจการรับผิดชอบและ
เขตพื้นที่การปกครองของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดมุกดาหาร ไปให้กระทรวงมหาดไทย
ดำเนินการ กระทรวงมหาดไทยได้ส่งร่างประกาศดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมาย
ของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว แต่มีปัญหาข้อกฎหมายที่ยังหาข้อยุติไม่ได้สองประการ คือ

๑. ร่างประกาศดังกล่าวจะต้องออกโดยอำนาจตามมาตรา ๖^๑ แห่งพระราช
กฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัย
อำนาจตามมาตรา ๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ และ
มาตรา ๒๓ ทวิ^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฯลฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

^๑ มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจ
การรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการ ตามความในมาตรา ๔ โดยประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา

^๒ มาตรา ๗ การจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม และทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม ให้ตรา
เป็นพระราชบัญญัติ

การแบ่งส่วนราชการในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงาน
ปลัดกระทรวง สำนักงานปลัดทบวง กรม และทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

^๓ มาตรา ๒๓ ทวิ กระทรวง ทบวง กรมใดมีเหตุพิเศษจะตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่
ออกเป็นเขต เพื่อให้มีหัวหน้าส่วนราชการประจำเขต แล้วแต่จะเรียกชื่อเพื่อปฏิบัติงานทางวิชาการก็ได้

หัวหน้าส่วนราชการประจำเขตมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากกระทรวง ทบวง
กรมมาปฏิบัติงานทางวิชาการ และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการประจำสำนักงานเขตซึ่งสังกัด
กระทรวง ทบวง กรมนั้น

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการแบ่งเขตและการปกครองบังคับบัญชาของตำรวจซึ่ง
ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวที่ให้อำนาจตราพระราชกฤษฎีกาได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงมีปัญหาว่า กระทรวงมหาดไทยจะใช้อำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวออกประกาศตามข้อเสนอของกรมตำรวจได้หรือไม่

๒. เมื่อครั้งที่มิทกฎหมายจัดตั้งจังหวัดยโสธร พ.ศ. ๒๕๑๕^๔ และจัดตั้งจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๒๐^๕ กระทรวงมหาดไทยก็ได้ได้ออกประกาศกำหนดเขตพื้นที่การปกครองของกองกำกับการตำรวจภูธรของทั้งสองจังหวัด ทั้งนี้ เพราะมีเหตุผลในขณะนั้นว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน เขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๗๕^๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น^๗ กำหนดให้กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดมีเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามบทกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับความผิดในคดีอาญาภายในเขตพื้นที่ของจังหวัดนั้น ๆ ไว้แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องออกประกาศกำหนดในเรื่องดังกล่าวไว้อีก ดังนั้น จึงมีปัญหาว่าการดำเนินการที่แล้มาตามที่กล่าวนี้จะถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ยังไม่อาจหาข้อยุติได้ และอาจกระทบถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชนและการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นจำนวนหลายฉบับ จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

(๑) ในปัญหาแรกนั้น แม้ว่าพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๕ จะได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน

^๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕

^๕ พระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดพะเยา พ.ศ. ๒๕๒๐

^๖ ข้อ ๗๕ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด มีเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามบทกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดในคดีอาญาภายในเขตพื้นที่ของจังหวัดนั้น ๆ

^๗ สำหรับจังหวัดยโสธรนั้น ในขณะจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๕ ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน เขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้ว แต่ต่อมาประกาศฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน ฯลฯ และเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

พ.ศ. ๒๕๑๕ ก็ตาม แต่พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗^๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ และมาตรา ๒๓ ทวิ^๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปตามนัยบทเฉพาะกาลข้อ ๖๙^{๑๐} แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ซึ่งบัญญัติให้พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการออกเป็นส่วนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไป ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยย่อมพิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา ๖^{๑๑} แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวประกาศกำหนดเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดมุกดาหารได้ ตามแต่จะเห็นสมควร แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงานเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖^{๑๒} แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ และข้อ ๗๕^{๑๓} ของประกาศดังกล่าวก็ได้กำหนดเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดฯ ไว้เป็นการทั่วไปแล้ว ฉะนั้นจึงไม่จำเป็นต้องออกประกาศกำหนดเขตพื้นที่การปกครองของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดมุกดาหารไว้เป็นการเฉพาะรายอีก

(๒) ในปัญหาที่สองนั้น เมื่อมีกฎหมายจัดตั้งจังหวัดยโสธรและจังหวัดพะเยา แล้ว การที่กระทรวงมหาดไทยมิได้ดำเนินการออกประกาศกำหนดเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของกองกำกับการตำรวจภูธรของจังหวัดทั้งสองไว้เป็นการเฉพาะรายอีก เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน เขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๗๕^{๑๔} ยังมีผลใช้บังคับอยู่ นั้น ก็เป็นการปฏิบัติที่ชอบแล้ว เพราะไม่จำเป็นต้องออก

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

^{๑๐} ข้อ ๖๙ สำหรับกรมที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกา หรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี หรือประกาศของคณะปฏิวัติแบ่งราชการออกเป็นส่วน ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไป และให้ผู้บัญชาการส่วนหรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาส่วน คงมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้แทน

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖ หน้า ๒ สำหรับจังหวัดยโสธรนั้น ในขณะจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๕ ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงานเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้ว แต่ต่อมา

ประกาศใหม่เฉพาะจังหวัดยโสธรและจังหวัดพะเยาอีก ในเมื่อข้อ ๗๕^{๑๕} แห่งประกาศดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่ได้กำหนดในเรื่องนั้นๆ ไว้เป็นการทั่วไปแล้ว

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์
(นายอมร จันทรมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๒๖

ประกาศฉบับดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหน่วยงาน ฯลฯ และเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

^{๑๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖